

vuje před takovým nabytým právem, které není chráněno zřeteli vyšší ekvity (srovnej na př. vyvazení břemen, vyvlastnění velkostatků, zrušení práv úřednictva olomouckého ze služební pragmatiky a pod.). Ústavní výbor proto rozhodl, aby převody nemovitostí po 1. srpnu 1914 byly zrušeny a nemovitosti vráceny do vlastnictví obcí, i když jsou v držení těch, kdož později nabyli vlastnického práva«. Do osnovy zákona ústavním výborem navrhované pojato důsledkem toho ustanovení § 6, jak nyní zní, a tato osnova stala se beze změny zákonem. Z toho, co uvedeno, vyplývá, že původně měly býti postiženy jen převody stavší se bez platného podkladu právního, ale nynější všeobecné znění zákona neobmezuje se na takovéto převody, nýbrž vztahuje se i k převodům po stránce formální a hmotné řádně a platně vykonaným. Z předchozích úvah však zároveň nutno dospěti k výsledku, že ustanovení § 6 dotčeného zákona jakožto vědomé zasahování v nabytá práva soukromá musí býti vykládáno co nejpřísněji a nikterak nesmí býti rozšiřováno. Tu pak dlužno míti na zřeteli, že zákon nečiní prohlášení bezúčinnosti převodů nemovitostí obecního statku do vlastnictví podílníků závislým na tom, zda knihovní zápis se stal po 1. srpnu 1914, ani na tom, zda listina, na základě které knihovní zápis byl proveden, zřízena byla po 1. srpnu 1914, nýbrž na tom, zda smlouvy a právní jednání, podle kterých převody byly vykonány, uzavřeny byly t. j. staly se po 1. srpnu 1914. V případě, o něž tu jde, již v roce 1896 mezi obcí jako dosavadní vlastníci obecního statku a starousedlíky řádně a platně ujednáno, že nemovitosti obecního statku se převádějí do vlastnictví podílníků, a dlužno v tomto ujednání obě strany vízícím spatřovati ono právní jednání, které jest podkladem později vykonaného knihovního převodu, jaký má na mysli § 6 zákona ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n. Tvrzení dovolacího rekursu, že bylo k platnosti prodeje třeba usnesení sněmu dle § 68 odstavec druhý českého obecního zřízení, jest nesprávné, neboť nešlo o rozdělení kmenového jmění nebo kmenového statku mezi členy obce, a nelze vůbec mluvit o jmění kmenovém, kdyžť obecní statek právě teprve zákonem ze dne 17. července 1919 čís. 421 sb. z. a n. prohlášen byl za kmenové obecní (osadní) jmění. Když tomu tak jest, nesejde nikterak na okolnosti nahodilé, že teprve po 1. srpnu 1914 byla zřízena o prodeji smluvní listina ke knihovnímu vkladu způsobilá, a že teprve po 1. srpnu 1914 v pozemkové knize bylo pro podílníky zapsáno právo vlastnické a tím učiněno zadost předpisům §§ 380 a 431 o. z. obč.

Čís. 562.

Byla-li zásilka pro nemožnost, vypátratí odesílatele a adresáta, dráhou jako přespočetná prodána, dlužno nárok na vydání výtěžku posuzovati dle zásad občanského zákonníka.

(Rozh. ze dne 23. června 1920, Rv I 257/20.)

Koncem listopadu 1917 uložena byla ve skladišti dopravního úřadu na nádraží v Praze bedna kakaové moučky a, ježto nemohl býti zjištěn ani odesílatel, ani adresát, byla zásilka jako přespočetná ohlášena úřadu pro

výživu, jenž ji vyžádal pro „Approvii“. Neznámému majiteli bedny ustanoven byl okresním soudem opatrovník, jenž měl se dohodnouti s „Approvii“ ohledně odškodnění, jinak měl soud náhradu určit v nesporném řízení, cena přijímací měla býti hotově zaplacená před odevzdáním zboží a složena u okresního soudu na Vinohradech pro neznámého majitele bedny. Bedna kakaa byla vydána konsumu státních drah, jenž za zboží zaplatil 2170 K, kterýžto peníz předán byl ředitelství státních drah v Praze. Když se byl opatrovník bez úspěchu mimosoudně domáhal na ředitelství vydání onoho peníze, žaloval je. *Procesní soud prvního státního soudu* žalobě vyhověl. *Důvody*: Dráha odpírá vydati výtěžek prodeje opatrovníku, odvolávajíc se na předpisy dopravního řádu. Předpisy ty však v tomto případě vůbec v úvalu nepřicházejí, neboť žalobní nárok neopírá se o smlouvu dopravní, nýbrž o předpis § 6 cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. zák. Dle § 6 tohoto cís. nař. může ministerstvo pro výživu vyžádati sobě potraviny od jich majitelů (držitelů). To se v tomto případě také skutečně, jak soud zjistil, stalo. Dráha o tom také věděla, neboť sama doznává, že místodržitelství vyžádalo si kakao pro „Approvii“. Dle § 7 cit. cís. nař. připadá odměna pokud se týče kupní cena majiteli kakaa, jak výslovně také shora citovaným vyžádáním bylo stanoveno a ustanoven ku přijetí ceny opatrovník. Že by dráha proti tomuto nálezu byla se ohradila a stížnost snad podala, a že by následkem takové stížnosti nálezu byl býval změněn, dráha ani netvrdí a musí proto nálezu ten, který odpovídá citovaným zákonným ustanovením respektovati. Kdyby byla kupní cena platila „Approvie“, byla by bývala povinna cenu tu odevzdati opatrovníku, jak v nálezu nařízeno, za účelem složení její k soudu. Byla-li kakaová moučka se svolením „Approvie“, jak dráha tvrdí, prodána konsumu státních drah, tedy měl konsum peníz ten opatrovníku odvésti a, přisvojila-li si peníz ten dráha, tedy se o zaplacenou kupní cenu na úkor neznámého majitele bedny kakaa obohatila a musila odsouzena býti k zaplacení pokud se týče vydání tohoto peníze k rukám opatrovníka, by též tento peníz do soudního uschování složil. Vzejdou-li snad v budoucnosti dráze proti neznámému majiteli bedny kakaa nároky, může je proti němu uplatňovati a zaplacení jich případně ze složených peněz žádati, do dnešního dne však takové nároky žalované straně nevzešly. Dráha tvrdí, že peníz za zboží stržený, si ponechala vzhledem k ustanovení § 91 dopr. ř., dle něhož je oprávněna se zbožím opět nalezeným volně nakládati ve všech případech, vyjma ten jediný, když si ten, kdo má nárok na náhradu, při výplatě této vyhradil, že bude vyrozuměn, najde-li se zboží, kterážto výhrada v tomto případě se nestala. Toto tvrzení dráhy však postrádá všeho skutkového podkladu. Dráha ani netvrdí tím méně prokázala, že nalezená zásilka byla skutečně co ztracená reklamována a za ni náhrada zaplacená. Jenom v tomto případě by přicházelo k místu ustanovení § 91 odstavec třetí dopr. ř. žel. Předpokladu ustanovení tohoto § 91 tu však není a jest proto odvolání se na toto ustanovení bezvýznamným. Námitka žalované strany, že zažalovaný nárok je promlčen, je rovněž bezpodstatnou; jak již uvedeno, nejedná se v tomto případě o nějaký nárok ze smlouvy dopravní, nýbrž o žalobu z obohacení na úkor strany žalující vzhledem ku zákonným ustanovením §§ 6 a 7 cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. zák., takže ustanovení § 98 dopr. ř. žel. o promlčení tu neplatí, nýbrž předpisy občanského zákona. Pokládal soud proto zbyteč-

ným zjišťovati, kdy se stala reklamace zažalovaného peníze u dráhy. Také námitka žalované, že by v tom případě, kdyby žalobě bylo vyhověno, platila dvakrát, jednak za ztrátu zboží a jednak na základě žaloby, je bezpodstatnou, poněvadž žalovaná strana neprokázala ba ani důkazu o tom nenabídla, že by již byla zásilku co ztracenou její majiteli nahradila. **O d v o l a c í s o u d** rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Žalovaná strana, dovozujíc ve svém odvolání, že prvý soud nesprávně vycházel se stanoviska, že nelze sporný případ podřadit pod ustanovení železničního dopravního řádu, nýbrž, že jde o právní poměr, na který se vztahují ustanovení občanského zákona, běře rozsudek prvé stolice v odpor toliko pro nesprávné posouzení věci po stránce právní. Provádějíc tento odvolací důvod přehlíží však žalovaná strana, že žalobce nedomáhá se žalobou náhrady na dráze pro ztrátu, zmenšení neb poškození zásilky neb pro překročení lhůty dodací, nýbrž vydání 2.170 K složených za jednu bednu kakaa, která koncem listopadu 1917 uložena byla ve skladišti dopravního úřadu na nynějším Wilsonově nádraží a která dle zmocnění úřadu pro výživu ze dne 28. května 1918 čís. 75.113 na základě § 6 cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. pro »Approvii« v Praze vyžádána byla, tudíž vydání zásilky samotné, pokud se týče na místo její nastoupiší stržené kupní ceny. Oprávněnost posléz uvedeného nároku nelze posuzovati dle železničního řádu dopravního, nýbrž dle občanského práva a směrodatného ustanovení §§ 6, 7, 8 odstavec druhý cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z., ve smyslu kteréhož také nález o zabránění oné bedny kakaa stanoví, že cena přijímací po odevzdání zboží hotově se má zaplatiti a složiti u okresního soudu na Král. Vinohradech pro neznámého majitele bedny kakaa, jak také prvý soud ve svém rozsudku zcela správně a případně provedl a odůvodnil. Zcela neprávem dovolává se žalovaná strana ustanovení § 91 žel. dopr. řádu, dle něhož prý peníz, o který jde, byla oprávněna si ponechati. Železnice dle § 91 žel. dopr. řádu oprávněna jest nalezeným zbožím volně nakládati, když tomu, kdož oprávněn jest žádati náhradu, skutečně také náhradu dala a když týž si nevyhradil, by byl o tom zpraven, kdyby se zboží našlo. Případu takového zde však není, a žalovaná sama ani netvrdila, neřku-li dokázala, že by zásilka, o kterou tuto jde, byla reklamována bývala a že ona náhradu za ni zaplatila. Marně se tedy žalovaná tohoto ustanovení § 91 žel. dopr. řádu dovolává. Rovněž tak nelze přisvědčiti názoru žalované, že v tomto případě jest žalobní nárok dle § 98 žel. dopr. řádu promlčen. Z ustanovení tohoto paragrafu vyplývá, že nároky proti dráze ze ztráty, zmenšení neb poškození zásilky a pro překročení lhůty dodací promlčují se ve lhůtě jednoho roku za podmínek § 98 žel. dopr. řádu, leč v tomto případě ani jeden z těchto nároků uplatňován není, vždyť žalováno jest na vydání zásilky, pokud se týče stržených za ni peněz, a nemůže již proto námitka promlčení obstáti. Vzhledem k tomu jest v tomto případě naprosto nerozhodna otázka reklamace zásilky. Oproti tvrzení žalované strany, že po případě bude museti dvakrát platit náhradu, stačí poukázati k tomu, že ve sporu žalovaná strana neprokázala, že by již zásilku, o niž jde, majiteli jejímu byla nahradila, a obavy opětného placení do budoucnosti není, jelikož, i kdyby se u žalované někdo hlásil o náhradu, může ho prostě odkázati na opatrovnický soud, u něhož peníz bude uložen. Sledem toho všeho sdílí soud odvolací náhled soudu

prvé stolice, že na tento případ nelze vztahovati ustanovení železničního dopravního řádu, o něž se žalovaná strana opírá, a pokládá tudíž posouzení věci po právní stránce tak, jak prvním soudem provedeno bylo, za úplně správné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání opírá se toliko o důvod čís. 4 § 503 c. ř. s. Jest tedy vyjítí ze zjištěných skutkových předpokladů a dokazovati, že toto zjištění bylo ne-
správně podřazeno pod zákon. Bylo zjištěno, že ve skladišti dopravního úřadu na Wilsonově nádraží v Praze byla koncem listopadu 1917 uložena bedna kakaové moučky ve váze 107 kg, že nemohl ani odesílatel ani adresát býti zjištěn a že tato zásilka byla přípisem ředitelství státních drah v Praze ze dne 25. ledna 1918 co přespočetná ohlášena úřadu pro výživu. Nebylo tedy ani zjištěno, že bedna, o níž jde, byla odevzdána dráze k dopravě, a není tedy dráha oprávněna dovolávati se zvláštních ustanovení železničního dopravního řádu. Tím padají její námitky, kotvící právě v těchto ustanoveních a nemůže tedy dráha, opírajíc se o tato ustanovení, odpírati vydání zažalované částky, již beze všeho důvodu zdržuje. Právní posouzení sporného případu je bezvadné a stačí jinak odkázati k důvodům rozsudku odvolacího soudu v podstatě správným.

Čís. 563.

Odmítnuta-li žaloba právoplatně pro nepřislušnost dovolaného soudu, nejsou s jejím podáním u tohoto soudu spojeny účinky zahájené rozepře (§ 232 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 23. června 1920, Rv I 294/20.)

Žaloba, již domáhal se žalobce na základě zákona o lidových soudech cenových ze dne 28. května 1919, čís. 299 sb. z. a n. vrácení přeplatku penízem 45.000 K, podána byla dne 29. července 1919 u okresního soudu v Unhošti jako soudu lichevního, jenž jí pro nepřislušnost (přes 10.000 K) odmítl. Po té podána byla dne 2. srpna 1919 u zemského soudu v Praze a rovněž odmítnuta pro nepřislušnost, načež došla dne 2. září 1919 k obchodnímu soudu. Žalovaný namítal, že žalobní nárok uhasl. **Procesní soud první stolice** žalobu zamítl a uvedl ohledně námitky žalovaného v **důvodech**: Žaloby na náhradu přeplatků jsou vázány preklusí, která vzhledem k § 5 a 14 zák. ze dne 28. května 1919 čís. 299 sb. z. a n., dne 9. června 1919 vyhlášeného, nastala dnem 28. července 1919. Již z toho vyplývá, že žaloba musí ve lhůtě býti podána u soudu příslušného, neboť se jedná o soudní uplatňování nároku, k němuž žaloba u nepřislušného soudu podaná nevede. Citovaný § 5 svým rozeznáváním: . . . jak před lidovými soudy cenovými tak před řádnými soudy . . . « názor tento podporuje. Ostatně žaloba u lidového soudu cenového v Unhošti dne 29. července 1919 podaná jest již sama o sobě prekludována. **O d v o l a c í s o u d** rozsudek potvrdil. **Důvody**: Dle § 5 zákona ze dne 25. května 1919 čís. 299 sb. z. a n. končila lhůta k podání přítomné žaloby dnem 28.